

SENTÈNCIA DE LA REIAL AUDIÈNCIA DE CATALUNYA DEL 1596

EN LA CAUSA D'APEL·LACIÓ

ENTRE LA UNIVERSITAT DE LES BORGES DEL CAMP I LA VILA D'ALFORJA

Aquest document de cancelleria, conservat a l'Ajuntament de les Borges del Camp, està redactat en llatí, en escriptura cursiva 103 línies i les signatures sobre un pergamí de grans dimensions, desproveït actualment del segell reial de cera, lligat per una cinta de seda groga i vermella, que hi penjava al peu i amb lleus senyals de deteriorament (un estrip a l'esquerra del cap, alguns foradets i picadures d'insectes).

Reprodueix una sentència pronunciada a Barcelona pel lloctinent de Felip II de Castella al Principat de Catalunya, Bernardino de Cárdenas y de Portugal, duc de Maqueda, marquès d'Elx, baró de Planes i Patraix (1592-1596) com a magistrat superior, tot just fa quatre centúries, el 14 de novembre de 1596. Correspon a la resolució de l'apel·lació interposada davant la Reial Audiència per la universitat de les Borges, entorn de cinc qüestions de caire jurisdiccional, en conflicte amb la vila d'Alforja, atenent la suplicació presentada pel síndic de la segona, l'advocat Joan Aleu, en substitució de Felip Morell, el 4 de novembre de 1587, arran de l'esmentada apel·lació de la universitat de les Borges, relativa a una sentència prèvia, emesa pel batlle de la primera localitat, a favor dels seus síndic i jurats, respectivament, l'11 de setembre de 1587.

L'encapçalament o protocol inicial comprèn la intitució del monarca, com a signe d'aprovació de la sentència, amb la tradicional forma expressiva de dret diví, una senzilla invocació verbal cristològica, una breu notificació, la intitució del lloctinent i una segona invocació verbal al·lusiva a Jesús, la Verge i els sants Joan Baptista, Joan Evangelista, Miquel i Francesc. El text o cos del document, dirigit a les parts en litigi (no explicitades), incorpora una extensa exposició o *narratio*, d'acord amb la tramitació judicial acostumada (peticions, compareixences i vista dels mèrits del procés: relació del secretari, informes dels litigants i proves documentals), a la qual segueix la resolució o disposició, amb la inclusió d'algunes clàusules preservatives. Quant al protocol final o estatocol, es compon de la datació tòpica (ciutat, carrer i casa) i cronològica (per la Nativitat: dia, mes i any i amb les referències sincròniques personals o dels anys de regnat en diferents territoris de la Corona) i de la validació, amb les subscripcions del lloctinent (acompanyada de l'anunci de l'aposició del segell reial penjant) i de l'escrivà de manament reial i notari, Montserrat Carbonell i la cloenda del també escrivà de manament reial, Bernat Macip. A la part inferior, se

situen la nota de comprovació cancelleresca i, a la plica, l'autenticació del duplicat per l'escrivà del registre o registrador, Alvar Fort. Manca, però, el segell reial, element principal de validació.

TRÀMITS DEL PROCÉS

1587

En iniciar-se la nova causa, s'adjudica al doctor de la Reial Audiència, Frederic Fontpastor. Immediatament es cursen els obligats documents de tràmit o procediment del procés. Es fan arribar les corresponents citacions als síndic i jurats de les Borges. El 20 de novembre següent, Joan Aleu entrega una petició, a la qual segueixen una lletra citatòria i un instrument d'apel·lació. Són també nomenats síndics d'Alforja Felip Pere Vilanova i altres. Paral·lelament trobem una substitució del síndic de les Borges, a favor de Gabriel Fonolleda, advocat de Barcelona i, a la mateixa vila, el sindicat de Joan Andreu, pagès¹. L'1 de desembre Joan Aleu presenta una sèrie d'articles, als quals s'hi agreguen unes lletres compulsòries.

1588

Gabriel Fonolleda lliura els articles de la part contrària, el 5 de febrer de 1588, amb les lletres compulsòries. A continuació, declaren els testimonis d'ambdós costats. El 3 d'agost, Gabriel Fonolleda porta uns articles d'objecció. Remet igualment unes lletres al batlle de les Borges, al síndic d'Alforja i a altres oficials. Torna a presentar uns articles d'objecció, el 12 d'octubre.

1589

El Dr. Fontpastor dicta un proveïment el 13 d'abril d'aquest any. El 22, Joan Aleu adreça una suplicació i articles.

1590

El 13 d'abril de 1590 és formulada la provisió de la denúncia del procés entre les causes majors. El 12 de maig, Joan Aleu suplica l'evocació de la causa a l'audiència del Governador General. El 9 de juliol Frederic Fontpastor efectua una segona provisió.

1591

El 13 de març de 1590 (1591?) Joan Aleu eleva una suplicació d'evocació de la causa a la Reial Audiència i una altra súplica, quinze dies més tard. El 23 de novembre, en haver mort Frederic Fontpastor, demana que es confiï la causa a un nou doctor. Es confereix a Joan Sabater, com a relator.

1592

El 7 d'abril de 1592, es fa arribar una suplicació de l'evocació de la causa a l'audiència del gerent de la

¹ A la reunió del Consell de la Comuna del Camp celebrada a la Selva, a la darrerria del 1335 hi assistí, com a síndic de les Borges, Pere Aldover i, en representació d'Alforja, Bernat Roig (FORT, 1975, p. 49).

Cancelleria, en lloc del Governador General. Figuren unes lletres compulsòries, expedides a instància del síndic d'Alforja. El 4 de juliol Joan Aleu envia novament una suplicació d'evocació de la causa a la Reial Audiència. Es consignen les respostes dels testimonis extretes per Joan Aleu.

1593

El 3 d'agost de 1593 s'assigna dia per a la sentència.

APORTACIÓ DE DOCUMENTS ANTICS

Tot seguit s'esmenten els documents antics exhibits per demostrar el domini jurisdiccional de la vila d'Alforja sobre les Borges del Camp i per defensar les pretensions de la segona, entre els quals en descobrim diversos d'inèdits. Cal recordar que, pel que fa al conjunt referenciat, la major part dels autors s'han limitat fins ara gairebé exclusivament al comentari de les dues cartes de poblament dels anys 1158 i 1173. N'extreiem la informació que passem a ressenyar.

El 22 d'agost de 1312, Garcia Fortuny i la seva muller, Guillem, prometeren a Guillem Mascort i a Joan Voltes que la universitat de les Borges disposaria d'un saig que observaria els usos i costums de la vila d'Alforja, segons consta al document redactat pel notari Guillem Trepoll.

Es miren les **ordinacions** extretes del llibre de la Cort de les Borges. El 4 de gener de 1568 es nomenà el **batlle de les Borges** i un altre el 4 de març de 1577. Es fa referència a una **sentència arbitral** i a un **instrument de compromís** entre els homes d'Alforja i els de les Borges. En virtut d'una altra **sentència**, els veïns de les Borges s'obligaren a totes les contribucions i a les guaites del castell i de les fortificacions d'Alforja.

S'observen **deliberacions** del consell del llibre de la cort d'Alforja (fol. 164-170), **comptes** extrets d'un altre llibre (fol. 106-114, 142-157), **actes** (fol. 116-121, 129-133) i una **sentència** (fol. 123). S'examina un document (fol. 181) del notari de Tarragona, Sebastià Llagostera (1550-1608), en què es nomenen **síndics** d'Alforja el mercader Gabriel Fort, Jaume Pons i Joan Mas, de les Borges, Ponç Domènech i de Riudecols, Antoni Solanelles.

El 27 de juny de 1168 (1158), el comte de Barcelona Ramon Berenguer IV féu **donació del lloc de Santa Maria d'Alforja** o de la vall d'Alforja a Ramon Ganagod, Ganagot (o Gavalgand), segons traslladà el notari tarragoní Damià Gili (1543-1578) d'un llibre major o registre de pergamí de l'arxiu arquebisbal, anomenat "lo Llibre Blanch"². El 23 de desembre de 1173, el prelat Guillem de

² Josep M. Font i Rius, a la seva obra *Cartas de población y franquicia de Cataluña. I*, inclou la primera donació del lloc de Santa Maria d'Alforja i la seva vall a favor de Ramon de Gavalgand al seu torn, Ramon i Bernat de Gavalgand, juntament amb Berenguer de Cambrils el donaran als pobladors d'Alforja, segons els usos i costums de Siurana, l'11 de gener de 1170, per tal que el fortifiqués i bastís una vila dins el seu terme,

Torroja realitzà una nova donació a Ramon Ganagot, segons consta a l'esmentat *Llibre Blanch*, consultat i copiat per Damià Gili³.

NOUS TRÀMITS

El 4 de juliol de 1594, Gabriel Fonolleda presenta una suplicació, a la qual en seguirà una segona el 12 de setembre, a fi de poder lliurar uns articles. El mateix dia Joan Aleu s'oposa que el seu contrincant disposi de més temps per a demostrar-los.

El 23 de gener de 1596 Joan Aleu remet una suplicació d'evocació de causa a l'audiència del Governador General i a la Reial Audiència, el 20 d'agost. S'estudia una sentència reial emesa pels doctors Miquel Ferrer i Frederic Fontpastor, el 4 d'agost de 1580, que presenta Gabriel Fonolleda. El 22 d'agost de 1596 aquest lliura una suplicació. El relator disposa que un dels algutzirs reials vagi a Alforja i a altres llocs per agafar les actes i escriptures designades a la suplicació precedent i portarles, a fi d'efectuar-ne còpies. S'encomana la diligència a Lluís Tarroja.

PRESENTACIÓ D'ALTRES DOCUMENTS

El 28 d'agost de 1546 es féu un instrument de comanda d'un captiu, en mans de Benedetto de Vacariis, procurador de l'arquebisbe Girolamo Doria, al batlle de les Borges, segons apareix anotat en un llibre de forma major de la cort del batlle de les Borges, del notari de Riudoms, Pau Salvador. El notari

tot marcant-ne les afrontacions i la reserva dels delmes i primícies. Tanmateix, en el nostre document detectem un error en la data, ja que tingué lloc el 1158 i no el 1168 a la butlla d'Anastasi IV, del 25 de març de 1154, ja figura l'"ecclesiam de Alforgia", com ho confirma l'esment del comte Ramon [Berenguer IV], que regnà fins el 1162. Aquell autor, després d'assenyalar-ne la pèrdua de l'original, copiat al *Llibre Blanch* de l'antic Arxiu Arxidiocesà de Tarragona, fol. 75, perdut posteriorment, n'indica el trasllat realitzat a partir del mateix pel notari de Tarragona Damià Gili, el 25 de febrer de 1544, també extraviat, que fou precisament la versió presentada a la Reial Audiència (CSIC, Madrid-Barcelona, 1969, p. 162-164, 194-195 i 742). Vegeu igualment Josep Blanch, *Arxiepiscopologi de la Santa Església Metropolitana i Primada de Tarragona*, vol. I, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 1985, p. 91-93; Emili Morera i Llauredó, *Tarragona cristiana*, 2 vol., Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 1981 i 1982 (segona edició), I, p. 429, 449, 482; Laureà Pagarolas i Sabaté, *Guia de Vinyols i els Arcs (Baix Camp)*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV (Els llibres de la Medusa, 8), Tarragona, 1982, p. 12-13; Ferran Jové i Hortonedà, *Guia de les Borges del Camp (Baix Camp)*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV (Els llibres de la Medusa, 19), Tarragona, 1983, p. 57 i *Gran Geografia Comarcal de Catalunya*, vol. 5, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1992, p. 224.

³ Aquesta carta, que confirmava als pobladors la donació del comte Ramon Berenguer IV, posava de manifest la pretensió dels drets senyorials sobre tot el Camp de Tarragona per part del prelat, el qual es reservava la potestat al castell, la percepció dels drets eclesiàstics i una propietat dominical. Font i Rius assenyala altre cop la desaparició del text original, el seu trasllat al *Llibre Blanch* de l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona (fol. 75) i el realitzat pel notari Damià Gili, el 25 de febrer de 1544, la còpia autenticada que es lliurà a la Reial Audiència (FONT i RIUS, 1969, p. 206-207).

homònim autoritzà dos instruments de manlleuta, sagrament i homenatge, del 20 de desembre de 1590 i del 24 de setembre de 1591, respectivament, en poder del batlle de les Borges, extrets d'un llibre de forma menor i d'un altre de major de la seva cort. El 14 de juny de 1560 i el 2 de novembre de 1586 redactà sengles instruments de pau i treva, firmats per ambdues parts, en poder del batlle de les Borges. N'existien altres tres, del 8 de febrer i del 13 de juliol de 1490 (1590?) i del 15 d'agost de 1492 (1592?), dels notaris riudomencs Salvador Vila i Pau Salvador. El 16 de març de 1427 es recolliren els procediments cursats davant el batlle d'Alforja, Joan Figueres, insertats al procés actual o valors fets pels jurats de les Borges al lloc de Maspujols.

S'assenyalen un instrument de possessió de les Borges; tres de jurament de fidelitat i homenatge dels jurats i prohoms de les Borges; l'acta de possessió d'una casa obtinguda per l'advocat Joan Falcó, procurador d'Esteve Nogués, d'Alforja, a qui li fou lliurada pel batlle de les Borges; unes altres ordinacions de les Borges; dues concòrdies entre els jurats i prohoms de Riudoms i els homes de les Borges, del 7 de gener de 1144 (1574?), per Pau Salvador i entre els primers i els jurats i el síndic d'Alforja, del 16 d'abril de 1574, per Francesc Granada, rector de Riudoms⁴; una visura, amb els testimonis, unes al·legacions i tot el procés.

PRONUNCIAMENT DE LA SENTÈNCIA

Després de la intervenció del relator, es pronuncia la sentència. Es recapitulen els punts en discussió. Primerament, es considera si el lloc de les Borges es troba inclòs o no dins el terme d'Alforja i si posseeix un terme propi i diferenciat del seu. Es recorre, com a fonaments jurídics, a les donacions de 1158 i 1173, a les declaracions dels testimonis presentats pel síndic d'Alforja i dels càrrecs principals d'ambdues parts i la visura dels indrets en qüestió. Es constata que el lloc de les Borges forma part del territori d'Alforja, en haver estat i continuar essent una quadra (districte o jurisdicció inferior) de l'únic terme esmentat⁵. Es fa referència especialment a dues

⁴ Registrat, però, com a rector només a partir del 1584 fins al 1605 (Salvador Ramon i Vinyes i Manuel M. Fuentes i Gasó, *Inventari dels protocols notariais de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona*, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1987, p. 331).

⁵ Cal referir-se en aquest punt a la cessió en herència dels béns de Pere dels Arcs, fill de Bernat dels Arcs, segon espòs de la filla de Ganegot, anomenada Romeva _la vila d'Alforja i els Arcs, que comprenien a més Cortiella, les Benes, les Borges, els Domenys, les Voltes, els Banys, la quadra dels Tascals, Riudecols i les Irlés_, al monestir de Bonrepòs (1243), que el 3 de maig del mateix any l'abadessa Blanca de Santa Fe vengué per 15.000 morabatins a l'arquebisbe Pere d'Albalat. El recobrat patrimoni de la Mitra esdevingué la baronia d'Alforja (BLANCH, 1985, p. 153-154 i Gran Geografia Comarcal de Catalunya, V, p. 189-190 i 224).

sentències, del 22 i del 31 de desembre de 1389⁶, per recolzar la mateixa afirmació, reiterada en la conclusió, que desestima la pretensió del síndic de les Borges.

Pel que fa a l'exercici de la jurisdicció, es discuteix si el batlle de les Borges pot administrar-la sempre a la seva localitat, de forma privativa respecte al batlle d'Alforja o si correspon fer-ho a aquest, especialment quan sigui present a les Borges, atenent els usos antics, que consideraven els habitants de les Borges súbdits d'Alforja, per bé que l'arquebisbe Ennec de Vallterra, el 28 de novembre de 1390, els hagués concedit un batlle propi amb facultat per exercir només en uns casos concrets i entre les persones expressades, segons confirmen les declaracions dels testimonis i els documents aportats, a més de la pròpia pràctica. Es declara l'obligació que ambdues universitats servin els aspectes determinats a la concessió del prelat, d'aplicació consuetudinària, quant a les respectives competències dels dos batlles, forçats també a la no interferència mútua. A aquest efecte, es revoquen tots els anteriors actes en contra.

El tercer punt controvertit té a veure amb el control dels pesos i de les mesures, públics i privats. Es debat si els jurats i particulars de les Borges han de portar-los a Alforja, per tal que els mostassafs els corrigeixin o afinin, segons la declaració del síndic de les Borges (5 de febrer de 1588) i la dels testimonis del seu homòleg d'Alforja (en resposta als articles 5, 6, 7 i 8 presentats l'1 de desembre de 1587), al·ludint a la publicació de les penes. Es confirma el dret del batlle d'Alforja a penalitzar els que incompleixin els preceptes establerts.

Una quarta qüestió s'afegeix al conflicte de les parts, l'anomenada ressenya o mostra d'armes. S'analitza si els homes de les Borges tenen el deure d'obeir el batlle d'Alforja, cada vegada que els demani de seguir el seu estendard, contra les incursions dels turcs o de sortir a rebre l'arquebisbe en comitiva des de la vila⁷, segons exposaren els testimonis del síndic d'Alforja, sobre els articles dotze, tretze i catorze, l'u de desembre de 1587. Si bé els borgencs acostumaven igualment a

⁶ En el document apareixen consignades en ordre invertit. Si tenim en compte que al Llibre de Conclusions Civils, el 22 de desembre fa referència al 1489, podríem deduir que les separa un segle. Tanmateix comprovem una raspadura i una correcció sobreescrita que semblen confirmar la coincidència de l'any.

⁷ Joan Terès i Borrull, originari de Verdú, en haver estat proposat a la Santa Seu per Felip II, fou nomenat arquebisbe de Tarragona després d'haver exercit com a bisbe d'Elna i de Tortosa, càrrec del qual es possessionà el 22 de maig de 1587, a través del seu procurador i vicari general, el tarragoní Francesc Virgili, que seria bisbe de Lleida (1599-1620). Entrà de forma solemne a la seva ciutat el 7 de juny i el 28 del mateix mes el prelat lleidatà, Juan Martínez de Villatoriel, li donà el pal·li (BLANCH, 1985, II, p. 157). La situació de tibantor, que ultrapassava el simple neguit protocol·lari, degué desencadenar-se amb motiu de la programada visita per la totalitat de la senyoria de la Mitra, al poc temps de l'elecció del nou arquebisbe, que, el 1602, reemplaçaria el destituït lloctinent general de Catalunya, el duc de Feria, dimitint, però, ben aviat. Una circumstància similar, demostradora de la irremeiable tensió entre les Borges i Alforja, tingué lloc el 1766, quan l'arquebisbe Juan Larió y Lanús decidí de passar pels seus territoris (JOVÉ, 1983, p.59).

mostrar les armes i a posar-se sota l'estendard d'Alforja per repel·lir l'assalt dels moros, no consta que estiguessin obligats a acompanyar els d'Alforja per anar a trobar el prelat, senyor seu, el qual acollien separatament. Es declara que tot i que han d'acudir a Alforja per fer ressenya, a les ordres del seu batlle, no són tinguts de col·locar-se sota l'estendard de la vila, per protegir-se dels atacs turcs. Quant a les rebudes de l'arquebisbe, se'ls faculta per triar de fer-les com a seguici dels homes d'Alforja o bé separatament.

En un cinquè i últim apartat es dirimeix si els homes de les Borges estan obligats, a instància del batlle i dels jurats, a reunir-se dins la vila d'Alforja, a intervenir en els consells d'interès comú, en els comptes i les despeses i a contribuir en les darreres. A partir de les manifestacions dels testimonis i dels comptes exhibits, es comprova que els jurats o prohoms de les Borges només es congregaven a la casa del consell d'Alforja per a tractar afers comuns del terme i que anualment, el dia de sant Antoni Abat (17 de gener), examinaven i elaboraven els comptes comuns, als quals contribuïen. Es resol que segueixin participant en els consells d'Alforja que incloguin temes comuns i tributant el que els correspongui.

Per les matisacions que introdueix, la sentència emesa, poc beneficiosa per als interessos dels borgencs, modifica l'anterior del batlle d'Alforja, pronunciada l'11 de setembre de 1587. Tanmateix es demana que no perjudiqui de cap manera el senyor comú d'ambdues parts, l'arquebisbe, en la jurisdicció, les prerrogatives i preeminències que li pertoquen. Segueix una referència al pagament amical de les costes processals. Després de la conformitat del doctor Joan Sabater, s'assenyalen la lectura de la sentència pel conseller reial (del Consell d'Aragó) i regent de cancelleria (encarregat de vigilar el contingut jurídic dels documents), el doctor Francesc Descamps, la seva publicació per Bernat Macip, militar, escrivà reial i notari públic, domiciliat a la casa de l'anterior, al carrer del Pi a la Cucurella i el dia fixat per a l'audiència pública, el 14 de novembre de 1596 (el 44è de domini de la Sicília Citerior, el 42è de la Sicília Ulterior i de les Espanyes i el 18è de Portugal), a la qual només és present una de les parts, representada pel síndic d'Alforja, Joan Aleu, a més dels testimonis, el notari Benet Sacarés i el causídic Montserrat Barba, ciutadans de Barcelona i un important nombre d'assistents a l'acte, presidit pel regent de la cancelleria, Francesc Descamps.

Subscriuen el document el lloctinent Bernardino de Cárdenas, que hi fa posar el segell reial penjant, Montserrat Carbonell, escrivà i notari públic de Barcelona i el seu escrivà, Bernat Macip, que el redactà d'aquesta forma pública i el tancà donant fe de cinc correccions sobreposades. El notari Carbonell atesta la fidelitat de la còpia, confrontant-la amb el fol. 61 d'un registre de Sentències, de forma major, de la Cancelleria Reial que recull la dinovena del lloctinent. Una segona comprovació és signada per l'escrivà del registre reial, Àlvar Fort.

COMENTARI DE LA CÒPIA

Abans de l'expedició de l'exemplar en pergamí de les Borges, una primera presentació, reduïda a la part dispositiva (DOCUMENT 1) del text judicial que hem tractat, fou publicada prèviament en paper, segons ordre reial, al llibre 99 (fol. 37-41v) de Conclusions Civils (Arxiu de la Corona d'Aragó, Reial Audiència), de format allargat, el 12 de novembre anterior, en constituir les sentències del tribunal suprem del Principat una interpretació autoritzada del dret vigent. S'hi assenyalava la composició de la sala d'apel·lacions, presidida pel regent de la cancelleria, Francesc Descamps, que havia estat absent a la lectura del relator, en presència dels quatre doctors en lleis o oïdors següents: Joan Sabater, el relator de la causa, Montserrat Guardiola, Antoni Oliba i Jeroni Astor.

La versió definitiva i completa fou enregistrada en un altre llibre de Cancelleria, conegut com de Sentències, del trienni 1595-1597 (ACA, Cancelleria, *Sententiarum*, 74, fol. 61-71), tal com queda expressat al peu del duplicat (DOCUMENT 2). No ens ha de sorprendre doncs que no coincideixin, tot i la literalitat de la còpia, les notes de les correccions i que es detectin errors de transcripció, alguns dels quals derivats fins i tot del pas precedent a què hem fet esment, tant de tipus ortogràfic com de reproducció de les dates de les actes i escriptures utilitzades.

CONCLUSIONS

Si bé, com hem explicat al darrer apartat, la sentència del 1596 és encara consultable a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, on hem pogut localitzar-la, tant al Llibre de Conclusions Civils de la Reial Audiència del Principat de Catalunya, calendada el 12 de novembre d'aquell any com al de Sentències de la Cancelleria, dos dies més tard, d'on fou traslladada gairebé *de verbo ad verbum*, és a dir al peu de la lletra, llevat d'alguns detalls insignificants, l'existència de l'exemplar en pergamí de les Borges, que degué tenir la seva rèplica coetània a la vila d'Alforja, ens ha permès de conèixer amb profunditat la insatisfacció dels borgencs envers la seva secular doble dependència, d'una part d'Alforja, que donava nom a la baronia que presidia i de la Mitra, com a detentora de la senyoria directa, de l'altra, a la fi del segle XVI. Aquest sentiment d'animadversió, que ja degué desvetllar-se amb anterioritat _recordem els cinc instruments de pau i treva de 1560, 1586, dos del 1590 i 1592 i una sentència arbitral, juntament amb un instrument de compromís_, es revifaria reiteradament a les dues centúries següents fins a l'episodi del 1766. El fervent desig d'independència, fruit de la maduresa com a poble constituït, ja plenament acceptada el 1390 per l'arquebisbe Ènnec de Vallterra quan li atorgà un batlle propi, havia de motivar el requeriment d'un suport jurídic, a través de la recerca d'una resolució favorable del Tribunal Suprem.

La defensa del creixent poder municipal _trobem tres

juraments de fidelitat i homenatge dels jurats i prohoms de les Borges,⁹ dos conjunts d'Ordinacions⁸, dues concòrdies entre Riudoms⁹ i les Borges¹⁰ i Alforja, respectivament, tots sense data, enfront de les fortes exigències econòmiques, tenia el seu paral·lelisme en les altres viles i llocs sotmesos a la Mitra, amb els quals els borgencs s'uniren en l'anomenada Comuna del Camp, que començà a actuar des de la primera meitat del segle XIV¹¹ fins a la seva abolicció amb el Decret de Nova Planta (1716). En aquest punt hem d'incloure el nomenament de diferents síndics a Tarragona, a la segona meitat del segle XVI: dos d'Alforja, un de les Borges i un de Riudecols¹², que podem vincular amb la demanda que s'adoptessin mesures contra els corsaris i que el monarca proposés com a futur arquebisbe, *sede vacante*, un natural i habitant de la Corona d'Aragó.

En remuntar-nos als antecedents de la jurisdicció civil i criminal assumida per la Mitra i la seva concreció a la universitat de les Borges, cal valorar sobretot la decidida intervenció del prelat abans esmentat, eminent jurista¹³, que, un cop desestimat l'intent de concòrdia o transacció amb el rei Joan I, el Caçador sobre la delimitació jurisdiccional de llurs respectius dominis (Tarragona per al monarca i el seu Camp per a l'arquebisbe), acabà adquirint tots els drets i jurisdicció que la Corona posseïa al Camp, per 17.000 florins d'or. Quant als representants locals de la senyoria eclesiàstica, tenim constància de la creació de l'ofici de saig dependent d'Alforja, el 1312; de la unificació de tots els assessors dels batlles locals en un de sol, l'assignat al governador general de la Mitra, per voluntat de l'arquebisbe Domènec Ram (1434-1445),

⁸ Se'n tornaren a redactar el 1654, ampliades el 1674 (JOVÉ, 1983, p. 58).

⁹ Propietat de l'arquebisbe, des de 1293.

¹⁰ Per evidents raons de veïnatge.

¹¹ A les Corts de Girona del mes de juny de 1321, en què l'arquebisbe Ximeno Martines de Luna y d'Alagón es comprometé davant el rei Jaume II, el Just, a subvenir a les despeses de la conquesta de Sardenya, mitjançant l'exacció als pobles de la Comuna del Camp, descobrim les Borges, al costat de Valls, la Selva, Reus, Constantí, Alcerver i Alforja (Eufemià Fort i Cogul, *Notícia històrica d'una singular institució medieval. La comunitat de pobles del Camp de Tarragona*. Fundació Salvador Vives Casajuana (33), Barcelona, 1975, p. 42).

¹² Lloc pertanyent, com les Borges, a la parròquia de Sant Bartomeu de la Quadra de Tascals, el 1384 volgué impedir, sense èxit, que els borgencs aixequessin una església parroquial pròpia (JOVÉ, 1983, p. 57 i 58). D'aquí que s'hagi conservat un Llibre de Matrimonis de les Borges del 1551, fortuïtament el més antic d'aquesta sèrie d'entre els sacramentals subsistents de tota la diòcesi a l'AHAT (Manuel M. FUENTES i GASÓ, *De la memòria de Sant Fructuós al triomf de Santa Tecla. L'Església de Tarragona del segle III al XVIII*, dins *Pallium. Exposició d'Art i Documentació*, Diputació de Tarragona, Tarragona, 1992, p.42).

¹³ Arribà a ser designat canceller des d'una data indeterminada fins a la seva mort, el 1407.

costejat pels mateixos batlles¹⁴; de nomenaments de batlles propis (1568 i 1577), arran de la concessió de 1390 i de l'atac sofert pel de les Borges, a trets d'escopeta, a causa de la corrupta administració de justícia exercida pel procurador del prelat genovès Girolamo Doria, Benedetto de Vacariis¹⁵, vers el 1540. En relació amb aquest nefast esdeveniment, anotem que, el 28 d'agost de 1546, aquell procurador lliurà un captiu al batlle de les Borges, que probablement havia estat el seu agressor.

Les actuacions de la batllia d'Alforja es reflecteixen a través de deliberacions, comptes, actes, de dues sentències, una de les quals relativa a la contribució de la universitat de les Borges a la defensa de la vila amb homes i diners i d'unes declaracions de béns dels jurats a Maspujols (1427). En canvi, per a demostrar el grau d'autonomia, limitat a aspectes molt definits, de la cort del batlle de les Borges, comptem amb la menció de dos instruments de manlleuta (fermança per a l'alliberament d'un pres), sagrament i homenatge (1590 i 1591) i de dues actes de possessió, en què una correspon a una casa.

Finalment, la investigació encaminada a recuperar vells documents per a la comprovació de dades i la confrontació amb altres fonts escrites d'utilitat per a apaivagar les friccions entre els litigants, ens porta a diversos llibres consultats als arxius de les corts d'Alforja i de les Borges, així com a l'arquebisbal (el *Llibre Blanc*), ultra la Cancelleria reial. Quant als notaris a qui es confià la redacció o la còpia autenticada d'instruments emprats com a proves, en registrem dos de Tarragona: Sebastià Llagostera i Damià Gili, tres de Riudoms: Pau Salvador, Salvador Vila i Francesc Granada, alhora rector, a més de Guillem Trepoll.

Isabel Companys i Farrerons
M. Joana Virgili i Gasol

¹⁴ Vegeu BLANCH, 1985, II, p. 108. L'autor reproduïx les contribucions fixades per satisfer el salari de l'assessor, enmig de les quals sobresurt la notable diferència de la quota reclamada a les Borges (1 florí) enfront de la d'Alforja (2 florins i mig), establertes ambdues proporcionalment al nombre de focs, que ascendien, el 1339, a 22 i 184, respectivament, reduïts el 1413 a 26 i 86 i el 1457 a 26 i 52 que augmentaren, el 1563 fins a 31 i 76 (FORT, 1975, p. 54-55, 124, 135 i 163).

¹⁵ BLANCH, 1985, II, p. 137.

BIBLIOGRAFIA

- BLANCH, Josep: *Arxiepiscopologi de la Santa Església Metropolitana i Primada de Tarragona*. 2 vol. Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 1985.
- Els castells catalans*, vol. IV. Rafael Dalmau, Barcelona, 1973.
- FONT RIUS, Josep m.: *Cartas de población y franquicia de Cataluña*, 2 vol. CSIC, Madrid-Barcelona, 1969 i 1983.
- FORT i COGUL, Eufemià: *Notícia històrica d'una singular institució medieval. La comunitat de pobles del Camp de Tarragona*. Fundació Salvador Vives Casajuana (33), Barcelona, 1975.
- Gran Geografia Comarcal de Catalunya*, vol. 5 (Tarragonès. Baix Camp. Alt Camp. Conca de Barberà. Priorat.). Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1992.
- JOVÉ i HORTONEDA, Ferran: *Guia de les Borges del Camp (Baix Camp)*. Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV (Els llibres de la Medusa, 19), Tarragona, 1983.
- MORERA i LLAURADÓ, Emili: *Tarragoan cristiana*, 2 vol. Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 1981 i 1982 (segona edició).
- PAGAROLAS i SABATÉ, Laureà: *Guia de Vinyols i els Arcs (Baix Camp)*. Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV (Els llibres de la Medusa, 8), Tarragona, 1982.
- Pallium. Exposició d'Art i Documentació*, Diputació de Tarragona, Tarragona, 1992.
- RAMON i VINYES, Salvador i Manuel M. FUENTES i GASÓ: *Inventari dels protocols notarials de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona*, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1987.

TRANSCRIPCIÓ

DOCUMENT 1

1596, novembre, 12. Barcelona.

Sentència de la causa d'apel·lació entre el síndic de les Borges i el d'Alforja, per qüestions jurisdiccionals, emesa pel tribunal de la Reial Audiència, sota la presidència del regent de la Cancelleria, Francesc Descamps.

ACA, Reial Audiència, Conclusions civils, 1596 (99)

fol. 37

"Die martis XII nohembris MDLXXXVI, presidente magnifico regente cancellerie, Francisco Descamps, quia non interfuit lecture."

fol. 37v

"Interfuerunt magnifici Joannes Sabater, Montserratus Guardiola, Antonius Oliba et Hieronymus Astor.

In facto cause appellationis vertentis in Regia Audientia, per et inter syndicum de *las Borjas*, ex una et syndicum de Alfurgia, ex altera partibus, facta relatione per Joannem Sabater, cause relatores.

Attento ex meritis processus constat inter juratos et universitates de Alfurgia et de *las Borjas* et illarum syndicos disceptari et converti de pluribus, et in primis an intra fines, limites et ambitus termini de Alfurgia contineatur et sit comprehensus locus de *las Borjas*, et sic an locus de *las Borjas* sit in termino et de termino oppidi de Alfurgia an vero dictus locus habeat terminum proprium, distinctum et diversum a termino de Alfurgia.

Attento ex actitatis in processu, et signanter ex serie et tenore instrumentorum donationum factarum, unius per comitem Raymundum Berengarium Raymundo de Ganagalli quinto chalendas julii MCLXVIII de loco Beate Marie de Alfurgia, aliter nuncupato va[llo] de Alforja, cum terminationibus in eo contentis, alterius vero per Guillerum, archiepiscopum Tarraconensem, Raymundo de Ganagalli de eodem loco de Alfurgia, sub certis affrontationibus"

fol. 38

"decima chalendas januarii MCLXXIII, necnon ex depositionibus testium ministrorum per syndicum de Alfurgia, ex exactis visure reoculis subiecta procerumque a partibus electorum conformi relatione, lectis eisdem ac per eos bene intellectis predictis instrumentis et terminationibus et designationibus in illis contentis et specificatis et aliter, concludenter constat intra

dictas demonstrationes termini de Alfurgia contineri et comprehendi locum de *las Borjas* necnon etiam, ex actis in processu exhibitis et in eo insertis, constat locum de *las Borjas* fuisse et esse quadram termini de Alfurgia et in plerisque instrumentis, et signanter in binis sententiis inter easdem partis latis XXXI decembris MCCCLXXXVIII et XXII decembris MCCCLXXXVIII exprimi et contineri dictum locum de *las Borjas* esse in termino et de termino ville de Alfurgia, et non constat, ex deductis allegatis et probatis per syndicum de *las Borjas*, saltem eo modo quo constare debebat, dictum locum habere terminum distinctum et separatum a termino de Alfurgia et sic proprium et peculiarem terminum.

Predictis aliis meritis processus attentis et aliter, fuit conclusum quod declaretur locum de *las Borjas* fuisse et esse in termino et de termino ville de Alfurgia, et consequenter dictum locum non habere terminum proprium, distinctum a dicto termino de Alfurgia, et propte-

fol. 38v

"rea quod in dicta pretentione silentium imponatur syndico de *las Borjas* et ab ea absolvatur syndicus de Alfurgia.

Ceterum constat inter easdem partes etiam disceptari super exercitio jurisdictionis in loco de *las Borjas* an ea exerceri et administrari debeat per baiulum de *las Borjas* privative ad baiulum de Alfurgia an vero cumulative ea exerceri possit per baiulum de Alfurgia, maxime si presens sit in loco de *las Borjas*, attento quod quamvis temporibus antiquis jurisdictio omnis in loco de *las Borjas* exerceretur per baiulum de Alfurgia et homines de *las Borjas* in omnibus subditi sunt baiuli de Alfurgia.

Attamen constat archiepiscopum Tarracone nuncupatum Antriago, cum cartha publica data in civitate Tarracone XXVIII novembris MCCCLXXX, de assensu et voluntate juratorum et proborum hominum de Alfurgia, ex justis et legitimis causis in dicta cartha expressis, concessisse juratis et universitati de *las Borjas* quod a cetero tenerent baiulum qui jurisdictionem exerceret in dicto loco in casibus expressis et inter personas contentas in dicta concessione, et quod in aliis subessent jurisdictioni districtui et coertioni baiuli de Alfurgia, prout ante dictam concessionem in omnibus et per omnia subiec[ti], et constat, ex testium dictis et depositionibus per ambas partes ministratorum necnon ex"

fol. 39

"actis et instrumentis exhibitis et ex aliis processus meritis, predictam concessionem fuisse et esse in viridi observantia et juxta illam baiulum de *las Borjas* jurisdictionem exercuisse in casibus in dicta concessione expressis et ex tenore preffati privilegii et ex verbis in eo expressis, et signanter ex verbis executivis dicti privilegii ac, ex usu et observantia subsequata et aliter, constat dictam jurisdictionem, in casibus et speciebus jurisdictionis in dicta cartha expressis, competiisse et competere dicto baiulo de *las Borjas* privative ad baiulum de Alfurgia.

Predictis aliisque meritis processus attentis et aliter, fuit conclusum quod jurati et homines dictarum universitatum de Alfurgia et de *las Borjas* respective condempnentur ad servandum dictam concessionem dicta die XXVIII novembris MCCCLXXX factam et omnia et singula in ea contenta, ita et taliter quod baiulus de *las Borjas* in casibus specificatis in dicto instrumento exerceat jurisdictionem solus privative ad baiulum de Alfurgia et extra dictos casus illam exerceat baiulus de Alfurgia per se et suos ministros et officiales, prout hactenus facere assuevit.

Itaque unus non impediatur alterum in exercitio jurisdictionis ad eorum quamlibet spectantis, iuxta tenorem dicte concessionis et illius usum et observantiam, sed quod a quibus-

fol 39v

"cunque molestiis in predictis respective illatis et in posterum inferendis desistant, et quod cum hiis recentur omnes actus per partes respective contra predictam concessionem facti.

Quo vero ad aliam controversiam inter easdem partes vertentem an teneantur jurati et singulares homines de *las Borjas* mensuras et pondera eorum publica et privata portare ad villam de Alfurgia, ad effectum ut per ediles dicte ville justo examine corrigantur et seu affinentur.

Attento constat ex confessione facta per syndicum de *las Borjas* in XVII articulis ex oblatis per eum V februarii MDLXXXVIII per mensuras et pondera publica portari et defferri solita fuisse per homines de *las Borjas* ad ediles ville de Alfurgia, ut per eos acuantur sive affinentur et, ex depositionibus testium ministratorum per syndicum de Alfurgia super articulis 5, 6, 7 et 8 ex oblatis per eum primo decembris MDLXXXVII, plene et concludenter constat per baiulum de Alfurgia ad instantiam edilium dicte ville consuevisse facere preconia penalia in dicto loco de *las Borjes*, mandando et injungendo juratis et hominibus dicti loci de *las Borjas* quod mensuras et pondera in ende defferant ad ediles de Alfurgia, et tam juratos quam singulares paruisse dictis preconii sine contradictione aliqua, et non constat, saltem eo modo quo"

fol. 40

"quo constare debebat, ex deductis, allegatis et probatis per syndicum de *las Borjas* in hiis elisam esse intentionem dicti syndici de Alfurgia.

Predictis aliis meritis processus attentis et aliter, fuit conclusum quod declaretur juratos et homines de *las Borjas* teneri eorum mensuras et pondera publica et privata portare ad ediles de Alfurgia, ut per eos acuantur et affinentur et justo examine corrigantur et ad predicta sic faciendum baiulum de Alfurgia dictos juratos et homines de *las Borjas* mandatis et preceptis penalibus cogere et compellere posse.

Quod attinet ad alium conflictum inter easdem partes suscitatum super manifestatione armarum, vulgo dicta *resenya* sive

mostra de armes an teneantur homines de *las Borjas*, de mandato baiuli de Alfurgia, dictam manifestationem facere in villa de Alfurgia, et an teneantur idem homines de *las Borjas* se ponere sub vexillo de Alfurgia et illud sequi adversus incursus Turcorum, et an in committiva baiuli et juratorum de Alfurgia et sub eorum vexillo teneantur obviam procedere admodum reverendissimo archiepiscopo Tarracone, eorum domino, veniente ad dicta loca.

Attento ex testimoniis testium ministratorum per syndicum de Alfurgia super articulis XII, XIII, XIIIII ex oblatis per eum dicta die prima decembris MDLXXXVII, constat homines de *las Borjas* consuevisse manifestare arma sua sive *fer resenya y mostra de armes* in villa de Alfurgia, de mandato baiuli dicte ville et ire ac se"

fol. 40v

"ponere sub vexillo ville de Alfurgia adversus incursus Maurorum, et non constat, saltem eo modo quo constare debebat, quod dicti homines teneantur occurrere archiepiscopo eorum domino sive *exir a rebre lo archabisbe* in committiva juratorum et hominum de Alfurgia, quimino constat juratos et homines de *las Borjas* solos et de per se obviam processisse dicto archiepiscopo.

Hiis aliisque meritis processus attentis et aliter, fuit conclusum quod declaretur homines de *les Borjes* teneri ad mandatum baiuli de Alfurgia manifestare arma sua in villa de Alfurgia sive *fer resenya y mostra de armes* in dicta villa necnon teneri se ponere sub vexillo ville de Alfurgia adversus incursus Turcorum, non autem teneri obviam ire admodum reverendissimo archiepiscopo Tarracone sive *exir a recibir-lo* in comittiva juratorum et hominum de Alfurgia, sed posse dictos homines solos et de per se predicta facere, ut hactenus fecerunt et facere consueverunt.

Verum quod attinet ad aliam controversiam inter dictas partes subjectatam an teneantur homines de *las Borjas* de mandato baiuli de Alfurgia, ad instantiam juratorum dicte ville, se convocare et congregare in dicta villa et inter se conciliis celebrandis pro negociis communibus dicto termino et pro computandis et calculandis rationibus expensarum factarum ne occasione predictae, et an teneantur contribuere in dictis expensis de sumptibus, previa ratione, factis et faciendis.

Attento ex partium confessionibus testiumque dictis et depositionibus et, ex computis exhibitis et aliter, ex meritis processus, constat juratos seu"

fol. 41

"proceres de *las Borjas* consuevisse congregari de mandato baiuli de Alfurgia et, ad instantia juratorum dicte ville, in domo concilii eiusdem pro tractandis negociis comunibus dicti termini et in annis singulis in festo sancti Anthonii mensis januarii consuevisse per predictos sic congregatos examinari et calculari comptum communia et juratos et homines de *las Borjas*

contribuisse et contribuere consuevisse in sumptibus et expensis communibus dicti termini.

Hiis et aliis meritis processus attentis et aliter, fuit conclusum quod declaretur juratos seu proceres de *las Borjas* non teneri de mandato baiuli et, ad instantiam juratorum dicte ville de Alfurgia, interesse conciliis que fiunt et celebrantur et in futurum celebrabuntur per juratos et universitatem de Alfurgia pro negociis communibus dicti termini tantum et contribuere in expensis de sumptibus communibus.

Ea de causa factis et faciendis prorata et parte declaranda in provisione decreti executio his inventi presentis conclusionis ferende et ad predicta faciendum condemnentur jurati, homines et syndicus de *las Borjas* et modo predicto declaratio facta per baiulum de Alfurgia XI septembris MDLXXXVII a qua appellatum extitit per syndicum de *las Borjas* respective confirmetur, declaretur et commutetur intellecto tamenque persentem declarationem non fiat prejuditium aliquod admodum reverendissimo archiepiscopo"

fol. 41v

"Tarracone et illius mense dictorum locorum domino in jurisdictione, prerogativis et preminentis illi competentibus in dictis locis, et quod neutra pars in expensis condemnetur."

DOCUMENT 2

1596, novembre, 14. Barcelona.

Còpia de la sentència de la Reial Audiència, en la causa d'apel·lació interposada per la universitat de les Borges del Camp, per cinc qüestions jurisdiccionals amb la vila d'Alforja (la possessió d'un terme propi, l'exercici de la jurisdicció, el control dels pesos i mesures, la mostra d'armes i la participació en l'elaboració dels comptes), pronunciada pel lloctinent de Felip II de Castella al Principat de Catalunya, Bernardino de Cárdenas y de Portugal, duc de Maqueda, marquès d'Elx, baró de Planes i Patraix (1592-1596), el 14 de novembre de 1596.

Pergamí manuscrit en llatí, conservat a l'Ajuntament de ~~ls~~ Borges del Camp.

"Nos Philippus Dei gratia rex Castelle, Aragon[um], et cetera, comes Barchinone, et cetera.

Jesuchristi nomine humiliter invocato.

Pateat unive[rs]is quod nos, Bernardinus de Cardenes, dux Maquede, marchio Elchii Sacre Catholice et Regie Magestatis conciliarius locumtinens et capitaneus generalis in Principatu Cathalonie et committatibus Rossilionis et Ceritanie, in causa seu questione que in Regia ducta extitit Audientia inter partes subscriptas die et anno infrascriptis nostram et seu regiam tulimus sententiam seu declarationem sub forma sequenti.

Jesuchristi eiusque intemerate Virginis Matris Marie ac Beatorum Joannis Baptiste et Evangeliste, Michaelis et Francisci nominibus invocatis.

Eexcellentissimus dominus locumtinens generalis et cetera.

Visa in primis supplicatione oblata per Joannem Aleu, syndicum universitatis de Alfurgia die quarta novembris millesimi quingentesimi octuagesimi septimi, in et cum qua deducit causam apellationis interposite pro parte universitatis de *les Borjes* a sententia contra ipsos lata per baiulum ville de Alfurgia campi Tarrachone, in favorem syndici et juratorum de Alfurgia campi Tarrachone, dignetur Vestra Exellentia, pretextu quia in dicta villa de Alfurgia sunt vidue, pupilli et alie miserabiles persone, ad se suamque Regiam Audientiam evocare cum a notorio constet ex tenore sententie esse maiorem decem librarum et illam committere alicui magnifico doctori Regii Concilii qui de litteris citatoriis et inhibitoriis provideret et partibus justitie complementum ministraret et facit fidem de instrumento sententie una cum apellatione, prout latius in dicta supplicatione continetur.

Visa commissione inde facta de dicta causa magnifico Phederico Fontpastor, tunch Regie Audientie doctori et provisione quia ex instrumento apellationis constat de apellatione

inserantur seu consuantur et fiant littere citatorie et inhibitorie.

Visis litteris citatoriis directis syndico et juratis de les Borges.

Visa scedula petitionis oblata per dictum Joannem Aleu dictis nominibus die vigesima novembris millesimi quingentesimi octuagesimi septimi.

Viso instrumento "citationis" (suprimit) citationis pro parte dicti Joannis Aleu producti.

Viso instrumento substitutionis facte et firmate per Philippum Morell, ut syndicum, actorem et procuratorem, una et in solidum legitime constitutum et ordinatum, factum et ordinatum ab universitate et singularibus hominibus loci de Alfurgia, Joanni Aleu, causidico.

Viso instrumento syndicatus facto et firmato per universitatem hominum de Alfurgia Philippo Petro Vilanova et aliis in eodem syndicatu mensionatis.

Viso instrumento appellationis per dictum Joannem Aleu producto.

Viso instrumento substitutionis facte et firmate per Joannem Aleu, ut syndicum, procuratorem et actorem constitutum, creatum et ordinatum ab universitate et singularibus hominibus loci de les Borges, Gabrieli Fonolleda, causidico civi Barchinone.

Viso instrumento syndicatus Joannis Andreu, agricole ville de *les Borjes*, sibi attributo per singulares homines loci de *les Borjes*.

Visis articulis oblati per dictum Joannem Aleu, die primo decembris millesimi quingentesimi octuagesimi septimi.

Visis litteris compulsoriis expeditis pro parte dicti Joannis Aleu, syndici universitatis ville Alfurgie.

Visis aliis articulis oblati per dictum Gabrielem Fonolleda, syndicum ville de *les Borjes*, die quinta februarii millesimi quingentesimi octuagesimi octavi.

Visis litteris compulsoriis expeditis per dictum Gabrielem Fonolleda, syndicum universitatis de *les Borjes*.

Visis depositionibus testium ministratorum per dictas partes respective super eorum articulis et eorum testium dictis.

Visis litteris responsivis de vitta et fama testium ministratorum pro parte hominum de *les Borjes*.

Visis litteris responsivis de vitta et fama testium ministratorum pro parte syndici universitatis de Alfurgia.

Visis articulis objectatoriis oblati per dictum Gabrielem Fonolleda dicto nomine die tertia augusti millesimi quingentesimi octuagesimi octavi.

Visis litteris compulsoriis expeditis pro parte syndici de *les Borjes*.

Visis litteris de nihil invocando expeditis instante dicto syndico de *les Borjes* directis baiulo loci de *les Borjes* ac syndico loci de Alfurgia et aliis officialibus.

Viso instrumento presentationis dictarum litterarum pro parte dicti Fonolleda producto.

Visis articulis aliis objectatoriis per dictum Gabrielem Fonolleda, syndicum de *les Borjes*, oblati die duodecima octobris millesimi quingentesimi octuagesimi octavi.

Visis aliis litteris compulsoriis pro parte dicti syndici

de *les Borjes* expeditis.

Visis litteris responsivis de vitta et fama testium ministratorum pro parte syndici universitatis de *les Borjes*.

Visa provisione facta per dictum Phedericum Fontpastor die decima tertia aprillis millesimi quingentesimi octuagesimi noni.

Visa supplicatione una cum articulis oblatis per dictum Joannem Aleu dicto nomine die vigesima secunda aprillis millesimi quingentesimi octuagesimi noni.

Visa provisione denuntiationis processus inter causas maiores die decima tertia aprillis millesimi quingentesimi nonagesimi.

Visa supplicatione evocationis cause ad audientiam spectabilis Gubernatoris per dictum Joannem Aleu, die duodecima maii millesimi quingentesimi nonagesimi oblata.

Visa alia provisione per dictum Phedericum Fontpastor die nona iulii millesimi quingentesimi nonagesimi.

Visa supplicatione evocationis cause ad Regiam Audientiam die decima tertia martii millesimi quingentesimi nonagesimi per dictum Joannem Aleu oblata.

Visa supplicatione oblata per dictum Joannem Aleu die vigesima octava martii millesimi quingentesimi nonagesimi primi.

Visa supplicatione oblata per dictum Joannem Aleu die vigesima tertia novembris millesimi quingentesimi nonagesimi primi cum qua supplicat in locum et, per mortem dicti Phederici Fontpastor, dictam causam alicui alteri committi.

Visa comissione facta de dicta causa magnifico Joanni Sabater dicte Regie Audientie doctori.

Visa supplicatione evocationis cause ad audientiam gerentis vices Generalis Gubernatoris die septima aprillis millesimi quingentesimi nonagesimi secundi.

Visis litteris compulsoriis expeditis instante syndico ville Alfurgie.

Visa supplicatione evocationis cause ad Regiam Audientiam die quarto iulii millesimi quingentesimi nonagesimi secundi per dictum Joannem Aleu oblata.

Visis litteris responsivis de vitta et fama testium per dictum syndicum ville Alfurgie productis.

Visa assignatione ad sententiam cum dierum continuatione die tertia Augusti millesimi quingentesimi nonagesimi tertii.

Viso instrumento in quo Garcia Fortuni et Guillerma illius uxor promiserunt Guillermo Mascort et Joanni Voltes universitati ville Borgiarum se habere et tenere in dicta villa sagionem sufficientem qui gerat et faciat in loco de Borges offitium sagionis ad usum et consuetudinem dicte ville de Alfurgia producta per dictum Fonolleda acto die undecimo kalendas septembris millesimi trecentesimi duodecim, clauso per Guillermmum Trepolli, regia auctoritate notarium publicum per totam terram et dominationem illustrissimi domini Regis Aragonum.

Visis ordinationibus extractis a libro Curie loci de *les Borjes* campi et diocesis Tarrachone.

Viso instrumento creationis baiuli loci de *les Borjes* producto per dictum Fonolleda die quarto januarii millesimi quingentesimi sexagesimi octavi.

Viso instrumento creationis baiuli loci de *les Borjes* die

quarta martii millesimi quingentesimi septuagesimi septimi producto per dictum Fonolleda.

Visa sententia arbitrari et instrumento compromissi firmati inter homines ville Alfurgie ex una et homines ville Borgiarum ex altera per syndicum ville de Alfurgia producta.

Visa alia sententia qua obligantur homines universitatis loci de *les Borjes* in omnibus contributionibus repartitionis et custodiis sive *guayte* castrum de Alfurgia et vallorum per dictum syndicum ville Alfurgie producti.

Visis conciliis extractis a libro Curie ville Alfurgie per dictum syndicum productis.

Visis computis extractis [a] libro dicte ville a foleo centesimo sexto usque ad foleum centesimum decimum quartum.

Visis aliis actis a foleo centesimo decimo sexto usque ad foleum centesimum vigesimum primum et sententia a foleo centesimo vigesimo tertio per dictum syndicum ville Alfurgie producti.

Visis aliis actis exhibitis et productis per dictum syndicum ville Alfurgie a foleo centesimo vigesimo nono usque ad foleum centesimum trigesimum et tertium.

Visis computis termini Alfurgie per dictum syndicum productis a foleo centesimo quadragesimo secundo usque ad centesimum quinquagesimum septimum.

Visis aliis convocationibus et congregationibus concilii termini ville Alfurgie a foleo centesimo sexagesimo quarto usque ad centesimum septuagesimum.

Viso instrumento syndicatus Gabrielis Fort, mercatoris, Jacobi Pons et Joannis Mas ville Alfurgie, Joannis Domènech, loci de *les Borjes* et Anthonii Solanelles, loci de Riudecols, eisdem concesso per prefatos homines dictarum universitatum ville Alfurgie, ville Borgiarum, ville de Riudecols, prout constat in dicto syndicatu foleo centesimo octuagesimo primo clauso per Sebastianum Llagostera, notarium publicum civitatis Tarrachone.

Viso instrumento donationis facte per comitem Raymundum Ganagalde de loco Beate Marie de Alfurgia acto quinto kalendas julii anno incarnationis Domini millesimi centesimi sexagesimi octavi, clauso per Damianum Gili, notarium civem Tarrachone, extracto a quodam libro seu registro pergameneo foleorum maiorum vulgariter dicto *Lo llibre blanch* reperto recondito et custodito in archivo reverendi archiepiscopi Tarrachonensis.

Viso alio instrumento donationis facto per Guillerum Dei gratia archiepiscopum Tarrachone Raymundo Ganalgaldi et omni illius progenie producto per dictum syndicum ville Alfurgie decimo kalendas januarii millesimi centesimi septuagesimi tertii, clauso per Damianum Gili, notarium civem Tarrachone, recepto et continuato in quodam libro sive registro vulgariter dicto *Lo llibre blanch* reperto, recondito et custodito in archivo dicti reverendi archiepiscopi Tarrachonensis.

Visa supplicatione oblata per dictum Gabrielem Fonolleda, syndicum ville de *les Borjes* die quarta julii millesimi quingentesimi nonagesimi quarti.

Visa alia supplicatione oblata per dictum Fonolleda die duodecima septembris millesimi quingentesimi nonagesimi quarto in et cum qua supplicat beneficio restitutionis in integrum articulos per eum oblatos admitti.

Visa alia supplicatione oblata per dictum Joannem Aleu, die

duodecimo septembris millesimi quingentesimi nonagesimi quarti, in et cum qua contradicit non concedi parti alteri tempus ad probandum articulos, uti fuit postulatum cum supplicatione oblata die duodecima septembris millesimi quingentesimi nonagesimi quarti.

Visa supplicatione evocationis cause ad audientiam spectabilis Gubernatoris die vigesima tertia Januarii millesimi quingentesimi nonagesimi sexti per d[ic]tum Joannem Aleu dicto nomine oblatis.

Visa alia supplicatione evocationis cause ad Regiam Audientiam die vigesima augusti millesimi quingentesimi nonagesimi sexti.

Visa sententia regia per magnificos Michaellem Ferrer et Phedericum Fontpastor, doctores Regie Audientie, lata die quarta augusti millesimi quingentesimi octuagesimi per Gabrielem Fonolleda, syndicum ville Borgiarum producta.

Visa supplicatione oblata per dictum Fonolleda die vigesima secunda augusti millesima quingentesimi nonagesimi sexti et provisione facta per dictum relatores facto verbo in Regia Audientia quod accedat aliquis ex regiis alguitziriiis expensis petentis ad villam Alfurgie et ad alia loca qui ad manus suas apprehendat acta et scripturas, in supplicatione designatas, et pro hiis fierent littere stillate.

Visis litteris in vim dicte provisionis expeditis directis Ludovico Tarroja, algutzirio regio.

Viso instrumento comande de quadam persona capta seu detenta in manibus procuratoris reverendi domini archiepiscopi Tarrachone facte baiulo loci de *les Borjes*, reperto et adinvento in quodam libro forme maioris curie baiuli eiusdem ville loci de *les Borjes* vigesima octava augusti millesimi quingentesimi quadragesimi sexti clauso per Paulum Salvador, ville de Riudoms campi Tarrachone notarium publicum.

Viso alio instrumento manuleute et sacramenti et homagii positi in posse baiuli ville de *les Borges*, reperto et adinvento in quodam libro forme maioris curie eiusdem loci die vigesima quarta septembris millesimi quingentesimi nonagesimi primi clauso per Paulum Salvador, notarium ville de Riudoms.

Viso alio instrumento manuleute seu sacramenti et homagii firmato in posse baiuli loci de *les Borjes*, reperto et adinvento in quodam libro forme minoris curie eiusdem loci die vigesima octava decembris millesimi quingentesimi nonagesimi, clauso per Salvatorem Ville, notarium de Riudoms campi Tarrachone.

Viso alio instrumento pacis et treuge firmate per partes inferius scriptas in posse baiuli eiusdem loci de *les Borjes*, acto die decimo quarto junii millesimi quingentesimi sexagesimi clauso per Paulum Salvador, notarium ville de Riudoms.

Viso alio instrumento pacis et treuge firmato in posse baiuli de *les Borjes* secundo novembris millesimi quingentesimi octuagesimi sexti, clauso per Paulum Salvador, notarium ville de Riudoms.

Viso alio instrumento pacis et treuge firmato in posse baiuli de *les Borjes* octava februarii millesimi quadragesimi nonagesimi, clauso per Salvatorem Villa, notarium ville de Riudoms.

Viso alio instrumento pacis et treuge firmato in posse

baiuli loci de *les Borjes* die decima tertia julii millesimi quadringentesimi nonagesimi, clauso per Paulum Salvador, notarium ville de Riudoms.

Viso alio instrumento pacis et treuge firmato in posse baiuli de *les Borjes* die decima quinta augusti millesimi quadringentesimi nonagesimi secundi, clauso per Paulum Salvador, notarium ville de Riudoms.

Visis instrumentis procedimentorum factorum coram Joanne Figueres baiulo ville Alfurgie in presenti processu insertis sive valies factis per juratos termini de *les Borjes* in loco *del Mas Pujol* decima sexta martii millesimi quadringentesimi vigesimi septimi.

Viso alio instrumento possessionis per dictum syndicum de *les Borjes* productis.

Viso instrumento juramenti et homagii prestiti per juratos et probos homines ville de *les Borjes*.

Viso alio instrumento juramenti et homagii prestiti per juratos et probos homines ville de *les Borjes*.

Viso alio instrumento homagii et juramenti fidelitatis per juratos et probos homines loci de *les Borjes* prestiti.

Viso instrumento possessionis adeptae per Joannem Falcó, causidicum procuratorem Stephani Nogués ville Alfurgie et sibi tradite per baiulum de *les Borjes* de quadam domo.

Visis ordinationibus extractis a curia baiuli de *les Borjes* per dictum Fonolleda productis.

Viso instrumento concordie inhite et firmate inter juratos et probos homines ville de Riudoms, ex una et juratos et syndicum ville de Alfurgia, partibus ex altera, acto die decima sexta aprillis millesimi quingentesimi septuagesimi quarti, clauso per Franciscum Granada, presbiterum et rectorem ecclesie ville de Riudoms.

Viso alio instrumento concordie inite et firmate inter probos homines ville de Riudoms, ex una et homines de *les Borjes*, ex altera partibus, per dictum Joannem Aleu dicto nomine producto, acto die septima januarii millesimi centesimi quadragiesimi quarti clauso per Paulum Salvador, notarium ville de Riudoms.

Visa visura et testibus ministratis in actu visure.

Visis deductionibus in registro verbali factis.

Viso denique toto processu.

Visis aliis videndis attendendisq[ue] attentis meritis processus attentis et aliter, facta relatione in Regia Audientia per Joannem Sabater, Regie Audientie doctorem et cause relatores et conclusionem inde sequuta sacro sanctis Dei quatuor evangeliis coram Sua Exelentia positis illisque reverenter inspectis dictam insequendo conclusionem sententiat pronuntiat atque declarat in modum sequentem.

Attento ex meritis processus constat inter juratos et universitatem de Alfurgia et de *las Borjas* et illarum syndicos disceptari et contraversi de pluribus, et in primis an intra fines, limites et ambitus termini de Alfurgia contineatur et sit comprehensus locus de *les Borges*, et sic an locus de *les Borges* sit in termino et de termino oppidi de Alfurgia an vero dictus locus habeat terminum proprium distinctum et separatum et omnino

aliud et diversum a termino de Alfurgia.

Attento ex actitatis in processu, et signanter ex serie et tenore instrumentorum donationum factarum, unius per commitem Raymundum Berengarium Raymundo et Ganagalli quinto kalendas Julii millesimi centesimi sexagesimi octavi de loco Beate Marie de Alfurgia aliter nuncupato vall de Alforja cum terminationibus in eo contentis alterius vero per Guillerum archiepiscopum Tarrachone Raymundo de Ganagalli de eodem loco de Alfurgia sub certis demonstrationibus et affrontationibus decimo kalendas januarii millesimi centesimi septuagesimi tertii nechnon, ex depositionibus testium ministratorum per syndicum de Alfurgia ac ex actis visure reoculis subiecta procerumque partibus nominatorum conformi relatione, lectis eisdem ac per eos bene intellectis predictis intrumentis et terminationibus et designationibus in illis contentis et specificatis et aliter, concludenter constat intra dictas terminationes termini de Alfurgia contineri et comprehendi locum de *las Borjas* necnon etiam, ex actis in processu exhibitis et in eo insertis, constat locum de *les Borjes* fuisse et esse quadram termini de Alfurgia et in plerisque instrumentis, et presertim in binis sententiis inter easdem partes latis trigesima prima decembris millesimi trecentesimi octuagesimi noni et vigesima secunda decembris millesimi trecentesimi octuagesimi noni exprimi et contineri dictum locum de *les Borjes* esse in termino et de termino ville de Alfurgia, et non constat, ex deductis, allegatis et probatis per syndicum de *les Borjes*, saltem eo modo quo constare debebat, dictum locum habere terminum distinctum et separatum a termino de Alfurgia, et sich proprium et peculiarem terminum.

Predictis aliisque meritis processus attentis et aliter, Sua Exelentia dictam sequendo conclusionem in Regia Audientia factam sententiat pronuntiat atque declarat locum de *les Borjes* fuisse et esse in termino et de termino ville de Alfurgia, et consequenter declarat dictum locum de *les Borjes* non habere terminum proprium distinctum a dicto termino de Alfurgia, et propterea in dicta pretensione silentium imponendum fore et esse syndico de *les Borjes* et ab ea absolvendum syndicum de Alfurgia sicuti cum presenti silentium imponit et absolvit respective.

Ceterum constat inter easdem partes diseptare etiam super exertitio jurisdictionis in loco de *les Borjes* an ea exerceri et administrari debeat per baiulum de *les Borjes* privative ad baiulum de Alfurgia an vero exerceri ea possit cumulative etiam per baiulum de Alfurgia, maxime si presens sit in loco de *les Borjes*, attentoque quamvis temporibus antiquis, jurisdictio omnis in loco de *les Borjes* exerceretur per baiulum de Alfurgia et homines de les Borges in omnibus illi subditi essent, attamen constat archiepiscopum Tarrachone nuncupatum Anthriago, cum carta publica data in civitate Tarrachone die vigesima octava novembris millesimi trecentesimi nonagesimi, cum assensu et voluntate juratorum et proborum hominum de Alfurgia, ex justis et legitimis causis in dicta carta expressis, concessisse juratis et hominibus de *les Borjes* quod a setero tenerent baiulum qui jurisdictionem exerceret in dicto loco, in casibus expressis et inter personas contentas in dicta concessione, et quod in aliis

subessent jurisdictioni districtui et cohertioni baiuli de Alfurgia, prout ante dictam concessionem in omnibus et per omnia suberant, et constat, ex testium dictis et depositionibus per ambas partes ministratorum, ac etiam, ex actis et instrumentis exhibitis et ex aliis processus meritis, predictam concessionem fuisse et esse in viridi observantia et iuxta illam baiulum de *les Borjes* jurisdictionem exercuisse, in casibus in dicta concessione expressis et ex thenore instrumenta prefate concessionis et ex verbis in eo expressis, et signanter, ex executivis ac ex usu et observantia subsequuta et aliter, constat dictam jurisdictionem, in casibus et speciebus jurisdictionis in dicta charta expressis, competiisse et competere dicto baiulo de *les Borjes* privative ad baiulum de Alfurgia.

Predictis aliisque meritis processus attentis et aliter, Sua Excellentia eandem insequendo conclusionem in Regia Audientia factam pronuntiat, sententiat atque declarat juratos, universitates et homines dictorum oppidorum de Alfurgia et de *las Borjas* et illarum syndicos respective condempnandos fore et esse sicuti illos cum presenti condempnat ad servandum et custodiendum dictam concessionem dicta die vigesima octava novembris millesimi trecentissimi nonagesimi factam et omnia et singula in ea contenta, ita et taliterque baiulus de *les Borjes*, in casibus specificatis in dicto instrumento, exerceat solus jurisdictionem privative ad baiulum de Alfurgia et, extra dictos casus, illam exerceat baiulus de Alfurgia, per se et suos ministros et offitiales, prout hactenus est fieri assuetum.

Itaque unus non impediatur alterum in usu et exercitio jurisdictionis ad eorum quemlibet spectantis iuxta thenorem dicte concessionis et illius usum et observantiam, sed quod a quibuscunque molestiis in predictis in vicem respective illatis et in posterum inferendis desistant, et cum his Sua Exelentia revocat et revocari mandat et omnes actus per partes respective contra predictam concessionem factos.

Quo vero ad aliam controversiam inter easdem partes vertentem an teneantur jurati et singulares homines de *las Borjas* mensuras et pondera publica et privata portare ad villam de Alfurgia, ad effectum ut per ediles dicte ville justo examine corrigantur et seu afinentur, attento constat, ex confessione facta per syndicum de *les Borjes* in decimo septimo articulo ex oblatis per eum quinto februarii millesimi quingentesimi octuagesimi octavi, mensuras et pondera publica solita fuisse portari et defferri per homines de *les Borjes* ad ediles ville de Alfurgia, ut per eos acuantur et afinentur, et, ex depositionibus testium ministratorum per syndicum de Alfurgia super articulis quinto, sexto, septimo et octavo ex oblatis per eum prima decembris millesimi quingentesimi octuagesimi septimi, plene et concludenter constat baiulum de Alfurgia, ad instantiam edilum dicte ville, consuevisse facere preconia penalia in dicto loco de *les Borjes*, mandando et invingendo juratis et hominibus dicti loci de *les Borjes*, et tam juratos quam singulares paruisse dictis preconiiis.

Predictis aliisque meritis processus attentis, Sua Exelentia dictam insequendo conclusionem in Regia Audientia factam sententiat pronuntiat atque declarat juratos et homines de *les Borjes* teneri eorum mensuras et pondera publica et privitata portare ad ediles de Alfurgia, ut per eos acuantur affinentur ac debito et juste examine corrigantur et ad predicta sich faciendum baiulum de Alfurgia dictos juratos et homines de *les Borjas* mandatis et preceptis penalibus cogere et compellere posse.

Quod attinet ad alium conflictum inter easdem partes actitatum super manifestatione armorum vulgo dicta *recenya* sive *mostra de armes* an teneantur homines de *les Borjes* de mandato baiuli de Alfurgia dictam manifestationem facere in villa de Alfurgia, et an teneantur dicti homines de *les Borjes* se ponere sub vexillo de Alfurgia et illud sequi adversus incursus Turcorum, et an in comitiva baiuli et juratorum de Alfurgia et sub eorum vexillo teneantur obviam procedere admodum reverendo archiepiscopo Tarrachone eorum domino venienti ad dicta loca.

Attento ex testimoniis testium ministratorum per syndicum de Alfurgia super articula duodecimo, decimotertio et decimoquarto ex oblatiis per eum dicta die prima decembris millesimi quingentesimi octuagesimi septi et aliter, constat homines de *les Borjas* consuevisse manifestare arma sua sive *fer resenya y mostra de armes* in villa de Alfurgia, de mandato baiuli dicte ville et ire et ponere se sub vexillo ville de Alfurgia adversus insultus Maurorum, et non constat, saltem eo modo quo constare debebat, quod dicti homines teneantur occurrere archiepiscopo eorum domino in comitiva juratorum et hominum de Alfurgia quimino constat juratos et homines de *les Borjas* solos et de per se obviam processisse dicto archiepiscopo.

Hiis aliisque meritis processus attentis et aliter, Sua Exelentia sententiat, pronuntiat atque declarat homines de *les Borjes* teneri ad mandatum baiuli de Alfurgia manifestare arma sua in villa de Alfurgia sive *fer resenya y mostra de armes* in dicta villa necnon teneri se ponere sub vexillo ville de Alfurgia adversus incursus Turcorum, non autem tenere obviam ire archiepiscopo Tarrachone in comitiva juratorum et hominum de Alfurgia, sed posse dictos juratos et homines de *les Borjes* predicta per se seorsum ab hominibus et juratis de Alfurgia facere, prout hactenus fecerunt et facere consueverunt.

Verum quod attinet ad aliam controvertiam inter dictas partes suscitatum an teneantur homines de *les Borjes*, de mandato baiuli de Alfurgia, ad instantiam juratorum dicte ville, se convocare et congregare in dicta villa et interesse conciliis celebrandis pro negotiis comunibus dicti termini et pro computandis et calculandis rationibus expensarum factarum occasione predicta, et an teneantur contribuere in dictis expensis et sumptibus comunibus factis et faciendis.

Attento ex partium confessionibus testiumque dictis et depositionibus et ex compotis exhibitis et aliter ex meritis processus, constat juratos seu proceres de *les Borjas* congregari consuevisse, de mandato baiuli de Alfurgia et ad instantiam

juratorum, in domo concilii prefate ville pro tractandis tantum negotiis comunibus dicti termini et in annos singulos in festo sancti Anthonii mensis januarii consuevisse per predictos sic congregatos examinari et calculari computa comunia dicti termini juratosque et homines contribuissse et contribuere consuevisse in sumptibus et expensis comunibus dicti termini.

Hiis aliisque meritis processus attentis et aliter, Sua Exelentia sententiat pronuntiat atque declarat juratos seu proceres de *les Borjas* teneri, de mandato baiuli et ad instantiam juratorum dicte ville, assistere conciliis que fiunt et celebrantur et in futurum celebrabuntur per juratos, universitatem et homines de Alfurgia pro negotiis comunibus dicti termini tantum et contribuere in sumptibus ea de causa factis et faciendis pro ea parte et portione declaranda in provisione decreti exequutionis presentis sententie et ad predicta faciendum juratos et homines de *les Borjas* condempnat, et, modo predicto in dictis omnibus capitibus, Sua Exelentia declarationem factam per baiulum de Alfurgia die undecima septembris millesimi quingentesimi octuagesimi septimi a qua appellatum extitit per syndicum de *les Borjas* respective confirmat declarat et comutat.

Intellecto tamenque per presentem declarationem nullum fiat periuditium admodum reverendo archiepiscopo Tarrachone dictorum locorum domino in jurisdictione, prerogativis et preheminentiis illi in dictis locis competentibus, et neutram partem ex causa in expensis condempnat, sed probis tractis solitam Sua Exelentia exequutionem fieri mandat.

Vidit Sabater.

Latta et promulgata fuit huiusmodi sententia pronuntiatio sive declaratio per nos seu in nostri personam per magnificum et dilectum conciliarium regium Franciscum Descamps, iuris utriusque doctorem regiam, in dictis Principatu et committatibus regentem et de nostro seu ipsius mandato, lecta et publicata per fidelem regium Bernardum Macip, militem et regii mandati scribam regiaque auctoritate notarium publicum Barcinone populatum, in quadam aula domorum solite residentie dicti magnifici regentis cancellariam scita in presenti civitate Barcinone, in vicco del Pi a la Cucurella, die ad audiendum sententiam partibus predictis assignata intititata decima quarta novembris anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, regnorum autem regiorum videlicet Citerioris Scicilie anno quadragesimo quarto, Ulterioris vero Scicilie, Hispaniarum et aliorum quadragesimo secundo, Portugalie autem decimo octavo presente et dictam sententiam ferri et publicari, petente et humiliter supplicante Joanne Aleu, nomine quo in processu pro una parte, altera vero parte absente et presentibus.

Ibidem pro testibus Benedicto Sacares, notario et Monserrato Barba, causidico, civibus Barcinone et aliis pluribus in multitudine copiosa. Descamps, regens.

Sig+num Bernardini de Cardenes, ducis Maquede, Marchionis Elchii Sacre Catholice et Regie Magestatis conciliarii

locumtenentis et capitanei generalis in Principatu Cathalonie et
communitatibus Rossilionis et Ceritanie, qui hanc sententiam
tulimus eidemque sigillum regium impendens iussimus apponendum.

Sig+num Montserrati Carbonell Sacre, Catholice et Regie
Magestatis mandati scribe eiusque auctoritate notarii publici,
Barcinone populati, qui huiusmodi sententiam in cuius pro latione
presens interfuit Bernardus Macip, conscriba suus, tam aliter in
hanc publicam formam redactare scribi fecit et clausit.

Constat de suppra positis in lineis LIIII insertis LXII et
sic an locus de les Borges et LXXIIII etiam LXXXX ville,
LXXXXVIII ex causa.

In sententia locumtinens XVIIIII° Montserratus Carbonell ex
sententia in Regia Audientia lata et fuit probata cum sceda et
est duplicata. Foleo LXI.

Est duplicata extracta a quodam regio registro sententiarum
locumtinentie XVIIIII foleo LXI, Regia Cancellaria recondito, sub
signatura et forma magna regentis cancellariam clausa,
transferendata per Monserratum Carbonell, scribam mandati de qua
fidem facio ego, Alvarus Fort, Catholice Magestatis registri
scriba, manu propria."